

SEYYİT BATTAL GAZİ

Emevîlerin 7. yüzyılda Bizans'la yaptıkları savaşlarda ün kazanmış bir komutan, Arap ve Türk edebiyatlarında bir destan kahramanı. Arap kaynaklarına göre asıl adı Abdullah olup Türkler arasında çok kahraman anlamında Battal, Battal Gazi, Seyyid Battal, Seyyid Battal Gazi isimleri ile tanınmıştır. Battal Gazi destanlarıyla daha çok tanınan ve bilinen Battal Gazi'nin birbirinden biraz farklı bir tarihi kişiliği bir de destanî kişiliği vardır.

BATTAL GAZİNİN TARİHİ KİŞİLİĞİ

Battal'ın tarihi kişiliğinden Taberî, Mes'udî, ibnu'l-Esîr, ibnu'l-Kesir gibi Arap kaynakları bahsetmektedir. Bunlara göre o, Arap asıllı olmayan bir azatlı köle idi. Babasının adı Amr veya Ömer'di. Battal'ın Antakyalı veya Dımşk (Sam)lı olduğu rivayetler arasındadır. Halife Abdulmelik 6. Mervan tarafından Misis valiliğine tayin edilmiştir (685- 705). Mesleme 6. Abdulmelik kumandasındaki Emevî ordularının Bizans kusatmasında bulunduğu (717 -718), genellikle (H. 122/ M. 740) tarihinde şehit olduğu nakledilmektedir. Pertev Naili Boratav, İslam Ansiklopedisi'nde, genel kanı olarak Battal Gâzi'nin Emevîlerin VIII.yüzyılda Bizans'a karşı girdikleri seferlerde ün kazanmış bir Arap komutanı olarak bilindiğini belirtmekte ve İbn Asakir'in Emevîlerin azatlı bir kölesi olduğunu ve Arap aslından gelmediğini belirttiğini de kaydetmektedir. Bu görüş, İbnü'l-Esîr'de temellenmektedir. İbnü'l-Esîr Battal Gâzi'nin aslen Arap olmayıp Emevîlere intisab etmiş azatlı bir köle ailesinden geldiğini kaydetmektedir. Menkıbevi eserlerde Seyyid Battal Gazi'nin bir de Nesebname'si kaydedilmektedir. Bu Nesebname Seyyid Hüseyin Gazi'den, Seyyid Ali'den başlayarak Seyyid Battal Gazi'yi dokuzuncu göbekte Hz. Ali'ye ulaştırmaktadır. Bu durumda Battal Gazi'nin bilhassa 717-740 yılları dolaylarında, Emevîler'in Bizans'a karşı yürüttükleri mücadelelerde rol aldığını ve hem Müslüman hem de Hristiyan kaynaklara yansıyan efsanevî şöhretini bu sırada kazandığını kabul etmek doğru olacaktır. Belirtilen kaynaklar Battal Gazi'nin Bizanslılarla Anadolu'da yaptığı mücadeleleri ayrıntılı olarak zikrederler. Bunlardan en önemlisi ve bütün menkıbelere de kaynaklık eden H.109 yılındaki savaşlardır. Ayrıca Amasya, Tokat, Antakya ve Maras ile ilgili bilgilerde yaşamı bakımından son derece önemlidir. Bu kayıtlarda yaşamı ve savaşları destansı bir anlatımla işlenmektedir. Taberî'deki kayıta; H.113 yılında Anadolu seferlerinin içinde bulunmuş ve Maras'ı almış, H.114'de İstanbul'a sefer düzenlemiş olarak görülmektedir. Battal Gazi'nin muharebelerini anlatan söz konusu kaynakların zikrettikleri bölge, şehir ve kasaba isimlerine bakıldığında onun basta

Malatya, Antakya, Amasya, Kayseri, Afyon ve Eskişehir yöresi olmak üzere, el-Cezire (Güneydoğu Anadolu dahil) ve Suriye bölgelerinde faaliyet gösterdiği görülür. Hiç şüphesiz bu coğrafya gerçek muharebelerin olduğu coğrafyanın aynı olmalıdır. Battalnâme basta olmak üzere birçok Türk kaynağı ise onu daha çok Malatya ve Antakya yöresinde savasmış gösterirler ki bu; Abbâsîler dönemi Bizans mücadelelerinin menkıbeleşmiş şekillerinin Battal Gazi'nin kişiliği etrafında toplanmasından kaynaklanmış gibi görünmektedir. Osmanlı kaynakları da bu bilgileri tarihsel olaylar olarak kabul etmektedir. Battal Gazi'nin adı etrafında, daha ilk kaynaklardan başlayarak, bir menkıbeler silsilesi oluşmuştur. Onun Rum seferlerindeki maceraları, Taberi'den başlayarak, Arap tarihçilerinde ve Bizans kroniklerinde, ya birbirinden nakledilmek suretiyle ya da birbirini tamamlayacak şekilde anlatılmıştır. Bunların hepsinin gerçek tarihî olaylar olduğuna Arap tarihçileri insanları inandırmak istemişlerdir; çoğunda, verdikleri haberleri, rivayet edenlerin adlarını kaydetmek suretiyle, belgelendirme gayreti görülür. Bununla beraber bu rivayetlerin çoğunda menkıbevî yaklaşım hemen fark edilmektedir. Menkıbe ile belgelendirilmiş tarih, bütün Ortaçağ edebî ürünlerinde olduğu gibi, Battal maceralarını hikâye eden eserlerde de, çok defa ayırt edilemeyecek derecede, birbirine karışmıştır; Battal romanlarındaki menkıbelerin bir çoğu tarih kitaplarında tesbit edilmiş olayların bir az bozulup, şekil değiştirip, abartılması ile meydana geldiği gibi, tarih kitaplarındaki olaylar da, şüphesiz bunlardan etkilenip, gerçek olayların oldukça menkıbeleşmiş şekilleridir. Eski kaynaklarda menkıbelerin tarih olarak kabul edilmesi çok sık karşılaştığımız bir olgudur. Arap vekayinamelerinde çizilen Battal Gazi portresinin geniş ölçüde Türk kaynaklarının tasvir ettiği portreye benzediği hemen dikkati çeker. Arap vekayinamelerine göre O, Hristiyanların çok korktuğu bir cengaverdir. Anneler yaramazlık yapan çocuklarını onunla korkuturlar, çocuklarına onun kim olduğunu öğretmek için kiliselerinde resimlerini bulundurlar. Battal Gazi sık sık kilise ve manastırlara saldırır, rahiplerle temas halindedir. Ele geçirmek istediği kale ve şehirleri bazen kılıç kuvvetiyle bazen de aklını kullanarak kendisine bağlar. Bu tablo Türkçe Battalname'ye de uymaktadır. Battal Gazi'nin menkıbevî kişiliği Anadolu Türkleri arasında da kendisini kuvvetle ortaya çıkarmaktadır. Türkler bu savaşçıyı gerçek kimliğinden çıkarıp klasik bir Türk Alp'i şeklinde düşünmüşler ve Battalnâme'yi muhtemelen XI. yüzyılın sonlarıyla XIII. yüzyılın başları arasındaki dönem içinde bu anlayışa göre yeni bir yorumla oluşturmışlardır. bnü'l-Esir, eserinde "Battal'ın öldürülmesi" başlığı altında sunları yazar: Battal bu yıl içerisinde Anadolu'da bir grup Müslüman'la birlikte öldürüldü (H. 122). İsmi Abdullah Ebu'l Hüseyin el-Antakî'dir. (123 senesinde öldürüldüğü de rivayet edilir. Anadolu'da pek çok

savaşlar ve Anadolu beldelerine pek çok akınlar yapmıştır. Burada san ve şöreti yayılmış ve müthiş bir korku salmıştır.

Kaynakların verdiği bu bilgilere göre, büyük bir ihtimalle o, Abdullah el-Battal Emevî ordularının 98- 122 (717- 740) yılları arasında Bizans- Anadolu seferine katılmış ve H. 122 (M. 740) de bugünkü Afyonkarahisar yakınlarında bulunan Akroinon yakınlarında meydana gelen büyük muharebede öldürülmüştür. Şehit olduğu bu sene içinde hacca gitmişti. Halen Eskişehir iline bağlı Seyitgazi ilçesinde Battal Gazi'ye isnat edilen bir türbe ve Osmanlılar devrinde yapılmış bir külliye vardır.

BATTAL GAZİ'NİN DESTANÎ KİŞİLİĞİ

Battal'ın adı etrafında daha ilk kaynaklardan itibaren menkıbeler olustugu görülür. Onun Araplar arasında olduğu gibi Bizanslar arasında da bir destan kahramanı hüviyetine büründüğü anlaşıyor. Onunla ilgili menkıbevî rivayetlere Taberî'nin Farsça ve Türkçe tercümelerinde İbn-Arabî'de, Tel-Mahreli Denys ve Karamani'de rastlamak kabildir. Bunlarda mevcut çeşitli ifadelerle göre, Bizans'ı kusatan Mesleme, Ayasofya'ya bir defa girmek ve böylece İstanbul'a girmeden dönmeyeceğine dair ettiği yerine getirmek şartı ile, muhasaraya razı olur. Kayser'in bunu kabul etmesi üzerine o Battal'ı kale kapısında bırakarak, içeri girer ve bir müddet şehri dolastıktan sonra Ayasofya'ya girer, oradan kıymetli bir haç alır. Bundan sonra Battal'ın muhafazası altında, Arap ordusu gemilere binip İstanbul'dan ayrılır. Mesudî'nin rivayetine göre Battal, müellifin kitabı yazdığı H. 332 tarihlerinde, Bizans halkı arasında, menkıbe kahramanıydı ve bir kilisede harp hileleri ve cesareti ile meshur Battal'ın resmi, Hristiyan kahramanları arasında yer alıyordu.

Battal'ın tarihi-efsanevî şahsiyeti, sanatkarların şahsi katkısıyla ve bir çok değişik motiflerin onun hikayelerine girmesiyle hemen hemen edebi bir kisvenin hakim olduğu bir destan kahramanı haline dönüşmüştür. Battal'ı bize bu şekilde tanıtan başlıca iki büyük eser mevcuttur. Bunlar Arapça Zatü'l-himme (halk arasındaki teleffuzuyla: Zelhimme) ve Türkçe Battalnâmedir. Zelhimme'nin birinci kısmında Emeviler devri menkıbelerini Battal'a isnat ettiği maceralar, baskumandan Mesleme'nin silah arkadaşı Sahsah'ın basından geçen vakalar olarak anlatılır. Kitabın ikinci bölümünde Battal, kendi ismi ve maceralarıyla yer alır. O, yalnız yaşadığı devrin değil çok sonraki devrin, IX. yüzyıldaki Abbasîler ve Danışmendîliler hatta Anadolu Selçuklu devletinin kuruluş devrinin hadiselerinin özellikle Bizanslılarla olan savaşların kahramanı olarak anlatılır.

Elde mevcut ilk Battalnâme mensur bir eserdir. Bu eser Zelhimme'nin bir tercümesi olmamakla birlikte onun veya ortaçağ Arap nesrinin tesiri altında Danismendlilerin hakim olduğu Malatya civarında yazıldığı kuvvetli ihtimaldir. Eserin üslup eda ve tekniginin Anadolu'nun ilk fethi devirlerinde ortaya çıkan Dede Korkut Kitabı'nda tipik örneği bulunan yarı manzum-yarı mensur Türk destanlarına hiç benzememesi ve Arap nesri tercümelerini andırması bu ihtimali kuvvetlendirmektedir. Ayrıca Türk ananesinde Danismend Gazi'nin Battal soyundan gösterilmesi bu bakımdan oldukça manâlıdır. Mamafih eserde Hindistan, Magrip seferleri ile cin, sihirbaz, cadı, kafdağı, devlerin ve onun kahraman atının karıştığı esrarlı maceraların, müthiş mübalagaların bulunması, berraklık, realizm ve tabîlikten uzaklaşması ran etkisini de düşündürmektedir. “Battalnâme'nin telif veya tercüme tarihi kati olarak tespit edilemiyorsa da, bu büyük bir ihtimalle XI. yüzyılın sonları ile XII. yüzyılın başları olabilir. Destanın olustugu saha Danismendliler sahasıdır. Ana tema yine Bizanslılarla olan savaşlardır.” “Battal menkıbeleri Emevi kaynaklı olmasına ragmen Anadolu'daki Alevî — Bektasî zümreleri tarafından da benimsenmiştir. Battal'ın Bektasî evliyasına ait menkıbeleri bulunduğu kitaplara girmiş olması ve Alevî sairlerin Battal Gazi'yi konu alan manzumeler tertiplemeleri bunu ispatlar. Mensur Battalnâme'de Haricilere karşı olan tavır ve Hz. Ali evladının yaşadığı felaketli yılların anlatılması bunun Alevî zümreler tarafından benimsenmesine yetmiştir.”

“Menkıbelerin ve edebî ürünlerden Battalnamenin etkileri o denli büyük olmuştur ki, Battal Gazi daha Selçuklular döneminden itibaren Anadolu'da özellikle sünni İslam inancı dışındaki Türkler (önce Kalenderiler, sonra Bektasîler ve Alevîler) tarafından çok benimsenip yüceltilmiştir. Burada dikkatlerden kaçmaması gereken olgu; gerçekte Hz. Ali ve soyuna hiç de iyi gözle bakmayan bir hânedana, Emevîler'e mensup bir kişiliğin, bu niteliğinin unutulması en ön safta gelen bir evliya mertebesine çıkarılmış olmasıdır. Böylece, Emevî komutanı Battal Gazi, heterodoks Türk zümreleri arasında yerini Hz. Ali soyundan gelen Seyyid Battal Gazi'ye bırakmıştır.” “Öte yandan kaynağı eldeki eser olan Battal Gazi hikayeleri dış Türkler arasında da çok yayılmıştır. Bunların kısmen mahalli sivelere uydurularak yayımlandığı görülmektedir. Buralarda Battal Gazi o kadar benimsenmiştir ki Doğu Türkistan'da, Aksu'da hatırası için bir mezarı bulunmaktadır.” Fügen Berkay'ın Danismendname için söylediğini biz de Battalname için söyleyebiliriz. “Danismendname doğrudan doğruya bir tarihi kaynak değildir ancak, bir masal ve yakıştırma da değildir. Bir tarihi menkıbe ve standır, sosyolojik açıdan önemi de buradadır” Battal Gazi menkıbeleri, Türk halkı tarafından benimsenmiş uzun kış gecelerinde anlatılan ya da okunan Battal Gazi hikayeleri büyük alâka görerek nesilden nesile geçmiştir. Battal Gazi menkıbelerini konu

edinen çeşitli eski ve yeni harfli kitaplar basılmıştır. Çağımız yazar ve sairleri de, halk arasında geniş ilgi gören bu destanî hikayeleri işlemişlerdir. Bunlar arasında A. Ziya Kozanoğlu'nun nesir (1937) ve B. Kemal Çağlar'ın nazım (1968) Battal Gazi destanı adlı kitapları anılabilir. Çeşitli defalar çevrilen Battal Gazi filmleri Türk sinemasının halk tarafından en fazla ilgi gösterilen türünleri arasında yer almıştır. VIII. Yüzyılda Emevîler'in Bizans'a karşı açtıkları savaşlarda "El-Battal" lakabıyla şöhret kazanmış bir savaşçının Türkler arasında yayılan kahramanlık menkıbelerinin destanlaştırıldığı bir halk hikâyesi olan Battalnâmenin yazma nüshaları Menâkıb-ı Gazavât-ı Seyyid Battal Gâzî, Hikâyet-i Seyyid Battal Gâzî gibi isimler tasıtmaktadır. Hikâyenin yazıya geçiriliş tarihi henüz kesin olarak tayin edilmemekle beraber bütün araştırmacıların birleşmiş göründükleri zaman dilimi, XI. yüzyılın sonlarından XIII. yüzyılın başlarına kadar olan 100 yıldan biraz fazla bir dönemdir. Ancak Battalname'den bazı kısımlar almış olup 643'te (1245- 46) yazıldığı kesin olarak bilinen Danismendnâme'de Melik Dânisment'in Battal Gazi soyuna bağlandığı dikkate alınırsa, eserin bilinmeyen yazarının kitabını bu tarihten önce yazdığı anlaşılmaktadır. Nitekim Battalnâme, Türk destan edebiyatında XI. yüzyılda Hamzanâme ile başlayan Ebûmüslimnâme ve Dânismentnâme ile devam eden, XV. yüzyılda da Saltuknâme ile son bulan bir zincirin ikinci halkasını teşkil etmektedir. Battalnâme, tarihî bir şahsiyet olduğundan şüphe olmayan Battal Gazi'nin menkıbevi yaşamını, Anadolu'ya yerlesen Müslüman Türkler'in gözüyle aksettirir. Bu menkıbelere göre Battal Gazi, Hz. Ali soyundan Hüseyin Gazi'nin oğludur. Çok güçlü ve zekidir. Daha çocukken dinî ilimleri çok kısa bir zamanda öğrenmiştir. Savaş yöntemlerini aynı düzeyde iyi bilir. Abdülvehhâb Gazi tarafından kendisine ulaştırılan Hz. Peygamber'in tükürüğü sayesinde bütün dilleri konuşur.

Kesis kılıgında manastırlara girip ncil'den vaazlar verir. Rahiplerle tartışarak onları mağlup ederek slama dönmeye mecbur eder. Hızır'la yoldastır; sıkışık zamanlarda ondan yardım görür. Aynı şekilde perilerle de dosttur. Devler ve cadılarla savaşı; okuduğu dualarla büyülerini bozarak onları yener. Ateste yanmaz. Vahşi hayvanlar emrine âmâdedir. Doga güçlerine hâkimdir. Göz açıp kapayınca kadar uzun mesafeler asar. Kullandığı silahlar "Dahhak", "Rüstem" ve "Hamza" gibi eski ünlü cengaverlerin silahları, bindiği atlar onların atlarının soyundan gelen atlardır. Bunlarla Hristiyanlara karşı savaşı. Onları slâm'a davet eder, davetini kabul etmeyenleri öldürür. "Battalnâme esas olarak Battal Gazi'nin Anadolu'da Hristiyanlarla (Rumlar, Ermeniler ve diğerleri) yaptığı savaşları konu edinmekle beraber, bunlarla ilgili menkıbeler büyük çapta eski Türk inançlarından ve ran peri masallarından alınan motifler ve sahnelerle süslenmiştir. Bunlar ayıklandığı zaman geri kalan savaş menkıbeleri ise VIII. yüzyıldaki Emevî-Bizans mücadeleleri devrinden XI. yüzyılda

Anadolu'da Türk fetihlerinin sürdüğü dönemlere kadar uzun bir zaman diliminin anılarını tasır. Bu savaşlarda merkez alan genellikle Malatya ve yöresidir. Savaşlar, eserde, siyasî bir mücadele değil bir din savaşı (İslâmiyet-Hıristiyanlık mücadelesi) kimliği tasır. Cihad ve gazâ ruhu kendini çok kuvvetli bir şekilde hissettirir. Şehirlerde oturan Müslüman Türkler arasında meydana geldiği muhakkak olan bu destanda Battal Gazi "yarı evliya" bir karakter sergiler; bu onun öteki Türk destan kahramanlarıyla olan en önemli ortak yanındır. Melik Dânişmend Gazi ve Sarı Saltuk, Battal Gazi'nin isim değiştirmiş şekillerinden başka bir şey değildir. Bu da Battalnâme'nin tanımıyla Müslüman- Türk geleneklerine göre oluşmuş destanî bir halk hikâyesi olduğunu gösterir.”

BATTAL GAZİ DESTANI'NIN ANA ÇİZGİLERLE OLAYLARI

Hüseyin Gazi, peygamber soyundan bir kısıdır. Malatya'ya yerleşmiştir. Malatya'nınönde gelen kisilerindendir. Bir oğlu vardır ve adı Cafer'dir. Hüseyin Gazi, bir av esnasında Rum beylerinden Mihr-i Babil tarafından öldürölür. Cafer genç bir delikanlı iken babasının katillerini öldürölür ve serasker olur. Bundan sonra Kayser ordularıyla yapılan iki savasta Cafer üstün başarılar gösterir ve Malatya beylerini güvenini kazanır. Kayser, Ahmer komutasındaki bir başka orduyu Malatya üzerine gönderir. Cafer, Ahmer'le yaptığı ferdî mücadeleyi kazanır. Bunun üzerine Ahmer, müslüman olur. Kendisine Cafer tarafından 'Ahmet Turan' ismi verilir. Ahmet de Cafer'e 'Battal' ismini verir. Bunun üzerine Kayser, dört oğluyla birlikte ve yüzbin kişilik bir orduyla Malatya üzerine saldırır. Bu arada Battal, amcasının kızı Zeynep'le evlenir. İslâm gâzileri, Kayser'in ordusunu yenerler. Bu savasta Battal, Kayser'in oğlu Sammas'ı esir alır. Semmas bir fırsatını bularak kaçır. Battal, ikinci defa yakalayıp esir alır. Semmas ikinci defa, gözcülerin gafletinden istifade ederek, Battal'ın karısı Zeynep'i de yanına alarak kaçır. Battal hemen harekete geçerek Semmas'ın elinden karısını ve Kayser'in kızı Mah-Piyruz'u alıp Malatya'ya yönelir. Durumu öğrenen Kayser ogulları yönetiminde büyük bir orduyla Battal'ın arkasından takip eder. Yapılan çarpışmada, Mah-piyruz, Battal'ın yanında kahramanlar gibi döğölür ve Kayser taraftarlarını mağlup ederler. Kayser'in küçük oğlu Rabi de Battal tarafına geçer ve Müslüman olur. Battal Mah-Piyruz'u da kendisine es olarak alır. Yaranlardan Abdüsselam, Battal'ın savaşlarda gösterdiği kahramanlıkları bir türlü çekememektedir. O da böyle kahramanlıklar göstermek sevdasına düşer. Atına atladığı gibi Tarsus'a gider. Yapacağı işler hakkında Tarsus beylerinden gerekli bilgileri alır. İstanbul'a gelir ve en kısa zamanda Kayser'in adamlarına yakayı kaptırır. Bunu bir yas derinin içine koyarak, güneşe karşı kale burcuna asarlar. Battal'ın dostu Mihenk

Hindu, Abdüsselam'ın durumunu ona bildirir. Battal, İstanbul'da kendini bir ulu kisi olarak tanıtır ve çok izzet, ikram görür. Bir fırsatını bularak Mihenk Hindu'nun yardımıyla, Abdüsselam'ı kaçıır. Abdüsselam'ın görüp sevdiği bir Rum beyinin kızı vardır. Battal onu da bir hile ile kaçıarak Abdüsselam ile evlendirir. Tarsus beyleri, Battal'ın, Mihr-i Babil'in kardesini öldürmediğini, dolayısıyla mansıp sahibi olamayacağını tartışırlar. Muhammed isimli, Battal'ı seven bir pehlivan, bu isi kendisinin yapacağını söyler. Hemen Mihr-i Babil'in kardesi Mihran'ın pesine düşer. Mihran'ı bulur ve cenge koyulurlar. Muhammed yenilmek üzereyken, durumu öğrenen Battal ardından yetişir ve Muhammed'i kurtarır. Mihran'ı öldürür. Sünbat isimli bir kafir, harap bir kaleyi tamir ederek müslümanlardan haraç almakta, vermeyeni öldürmektedir. Durumu öğrenen Battal, yaranlarla Sünbat'ın kalesine hücum eder. Bir gece baskısıyla kafirleri kılıçtan geçirirler. İlk anda Sünbat kaçar ve kurtulmayı başarır. Battal, takip eder, onu yakalayıp basını keser ve kalenin kapısına asar. Battal, arkadaşlarıyla otururken bir ihtiyar iki oğlunun kaybolduğunu söyleyerek, ondan yardım ister. Battal, çocukların Mastıran kalesinde olduklarını öğrenir. Kalenin ileri gelenlerini kılıçtan geçirir. Kalenin beyi Semun'u öldürür. Kaledeki esirleri bu iki çocukla kurtararak Malatya'ya getirir. Battal'ın İslam düşmanları karşısındaki başarısı Kayser'i çileden çıkarır. Defalarca Malatya üzerine ordu gönderir, ama hepsinde mağlubiyete uğrar. Bu sefer büyü yoluna başvurur. Cadılıkta kendisine emsal bulunmayan Akratis'in kızı Beyza'yı Malatya'ya gönderir. Ancak Beyza, umulanı gösteremeyerek yenilir ve müslüman olur. İlyun adlı bir kafir, gördüğü müslümanları türlü iskenceler yaparak öldürmektedir. Bunu duyan Seyyid Battal, bu vahsetin önüne geçmek için İlyun'un ülkesine gider ve önce İlyun'un babasını öldürür. Gazaba gelen İlyun'a ise her zaman olduğu gibi, önce Müslüman olmasını söyler, kabul etmeyince basını keserek öldürür. Battal bir gün arkadaşlarıyla otururken iki delikanlı amcalarının kendilerine bakmadığını; babalarından kalan malları kendilerine vermediğini ve Battal'dan kendilerine yardımcı olmasını isterler. Battal, İskenderiyye hakimine mektup yazarak, bu gençlerin mallarını amcalarından alarak kendilerine vermesini ister. İki kardeş Malatya'dan

İskenderiyye'ye giderken Kaytur isimli kafir bunları esir alır, zindana atar. Kaytur'un kızı iki genci bastan çıkarır. Dinlerinden dönerler ve Battal'ı öldüreceklerine söz verirler. Bir bölük askerle Battal'ı uyurken gafil avlayıp yakalattırırlar. Battal'ı Kaytur'un huzuruna getirirler. Kaytur önce Battal'ı öldürmek ister. Fakat sonra vaz geçerek onu Kayser'e göndermeyi kararlaştırır. O gece gördüğü rüyanın tesiriyle bu fikrinden vaz geçip müslüman olur. Battal'ı serbest bırakır. Evinde yemek yemekte olan Battal'a bir kisi, Samiliyye sehrinde Firdevs isimli bir Yahudi'nin Müslümanlara zulüm ettiğini, Battal'dan bu duruma bir çare bulmasını, peygamber soyundan bir kisinin de Firdevs'in elinde esir olduğunu bildirir. Bu

haberi veren Yahudi tüccardır. Battal bununla birlikte yola koyulur. Önce bir adaya gelirler. Burada Battal, Firdevsin namlı pehlivanını öldürür. Kendini onun suretine koyarak Firdevs'in kapısına varır. Bu kıyafetle onu kolayca öldürür. İleri gelen bütün beyleri ve müslüman olmak istemeyenleri kılıçtan geçirir. Adadaki esir Müslümanları ve Asım isimli seyyid kisiyi kurtarır. Firdevs'in intikamını almak isteyen oğlu ve damadının akıbetleri de Kaytur gibi olur. Bu ikisinin pesindeki ordudan sag kalanlar müslüman olmak için bir sart ileri sürerler ve Battal'dan ölüyü diriltmesini isterler. Battal, Asım'ın Hızır ve İlyas peygamberlerin yardımıyla bu isi basarır. Sonra Malatya'ya döner. Battal yolda gelirken bir kaleye rastlar. Kalenin beyi Bahtiyar isimli biridir. Bu kisi kafirdir ve Müslümanlara aman vermemektedir. Battal, Bahtiyar'ın çobanını öldürüp onun kıyafetine bürünerek kaleye girer. Bahtiyar'la makamında yalnız kalmayı ve onu öldürmeyi basarır. Kayser'e ulasan haberlerde Battal'ın magribe gittiği yer almaktadır. Bunun üzerine Kayser, beylerinden Samaseb ve Sercail'i Malatya üzerine gönderir. Halifeden gelen yardıma ragmen Müslümanlar bir varlık gösteremezler. Battal'ın Samiliyye'den dönmesiyle durum degisir. Samaseb Battal tarafından öldürölür. Yüz binlerce kafir ordusundan yirmi bin kisi kurtulur. Bu yenilgi üzerine Kayser, bütün sınır kapılarının tutulmasını, hiç kimsenin ölke topraklarına girmemesini emreder. Battal yasaga ragmen sınırı asar, yakalanacağı sırada kaçır bir kesis kılıgına girer. Sonunda kim olduğu anlasılır ve zindana Kelb tarafından atılır. Zindandan Kayser'in beylerinden olan Kelb'in gördüğü rüyalar sonucu kurtulur. Kelb Müslüman olur. Kayser yüz bin kisilik orduyla Kilabad'ı Malatya üzerine gönderir. Günlerce yapılan savaşlardan sonra Battal, Kilabad'ı yener, onu öldürür. Kayser'in baska bir orduyla hemen Malatya'ya gelmesi durumu degistirmez. Binlerce insan bu savasta ölür. Kayser yenilir ve anlasma yolunu seçer. Harcen'de Tariyun isimli biri vardır. Cu'de Gazi'nin oğlu Musa bunun elinde esirdir. Battal durumu öğrenince Harcen yoluna düşer, Tariyun onu yakalatır ve zindana attırır. Bu zindanda diger Müslümanlarla birlikte Musa da vardır. Battal, zindanda bazı harikuladelikler gösterir. Tariyun'un kızı kendisine asık olur. Kayser Tariyun'a gönderdiği mektupta Battal'ın yakılmasını emretmektedir. Tariyun'un kızı Gülendam gördüğü rüya sonucu müslüman olur. Battal, Gülendam'ın yardımıyla zindandan çıkarılıp saklanır ve kendi elbiselerini öldürdöğü bir kafire giydirip, onun yakılmasını saglar. Battal yakıldı diye Rum ve İslam çevrelerine haberler salınır. Yakılan kisinin külünden (Battal diyerek) Kayser'e gönderirler. Kayser'in sevinci sonsuz olur. Battal, Malatya'ya bir sene dönmez ve Gülendam'la evlenip Harcen'de kahr. Bu durumdan Tariyun'un haberi yoktur. Battal, Malatya'ya gelmekte iken yolda büyük bir orduya rastlar. Bu ordu Malatya seferine çıkan Kayser'in ordusudur. Battal saka suretinde ordunun içerisine girer ve her gece belli pehlivan ve beylerden bes on kisiyi öldürür.

Müslümanlar durumu öğrenince asker toplamaya baslarlar. Battal, bu arada sakalığa ve adam öldürmeye devam etmektedir. Malatya'ya gelindiği sırada Battal, bir hile ile Kayser'in ordusunu birbirine kırdırır. Savaş sırasında kendisini ve atını siyaha boyayıp Çinli olduğunu çevresine yayar. Çok başarılı savaşlar yapar. Sonunda İslam askeri galip gelir. Kayser üzüntüsünden hastalanır. Bu sefer Battal doktor rolündedir. Yaptığı ilaçlarla Kayser'in saçını ve sakalının tamamen dökülmesini sağlar. Müslümanlar ise Çinlinin savasta kendilerine yaptığı yardımları şükranla yad ederler. Bundan sonra Halife komutasındaki İslam ordusu ve Kayser komutasındaki küffar ordusu büyük bir savaş daha yaparlar. Battal, Çinli olarak savaşa katılmakta, kendisini bildirmemektedir. Müslümanlar Battal'ın ateste yandığını sanmakta ve onu tanıyamamaktadırlar. Battal, bir hile ile Kayser'i meydana kendisi ile harp etmek için çıkarır. Maksudı onu öldürmektir. Yapılan ferdi mücadele kazanır ve Kayser'i öldürerek kellesini Halifeye armagan eder. Daha sonra kendisinin Battal olduğunu açıklar. Müslümanlar çok sevinirler.

Bir gün Emir Ömer Halifeye ziyafet verir. Ziyafet esnasında Kayser'in gizli adamı olan Ukbe, Battal'a ve adı belli diğer iki beye agu verir. Diğer beyler ölürler. Battal Hz. Muhammed'in sebebiyle ölümden kurtulur. yilestikten sonra Kayser'in baska bir ordusunu Malatya önlerinde bozguna ugratır. Abdulvahap Gazi, bir makam bünyad edecektir. Herkes gücü yettğnce ona yardımcı olur. Battal'ın verecek birseyi yoktur. Hediye edecek bir nesne aramaya çıkar. Yolda Kayser'in kızının gelin alayına rastlar. Kızı kaırarak Malatya'ya getirir. Beylerin hepsi Battal'dan kızı kendilerine vermesini isterler. Battal, kızı birine vermek üzere onu Bagdat'da Halifeye gönderir. Halife sehirden ayrıldığı bir gün, Ukba kızı kaırarak İstanbul'a gönderir. Halifeye kızı Abdulvahab'ın kaırıldığını söyler. Halife Abdulvahab'ı Bagdat'a çağırarak ona türlü eziyetler eder. Abdulvahab'la birlikte Bagdat'a gelen Battal gerçeği ortaya koymaya çalışır. Fakat Halifeyi inandıramaz. Halifeden kırk gün mühlet isteyip İstanbul'a kızı getirmeye koyulur. Otuz dokuz gün dolmadan zindanda bulunan Abdulvahab, çıkarılarak Ukbe'nin fitneliklerine bakarak iskence edilmeye baslanır. Dar ağacı kurulup idam edilmek istenir. Nihayet kırkınıcı gün Battal kızı Bagdat'a halifenin huzuruna getirir. Battal Ukbe'nin Kayser'e yazdığı mektupları ele geçirmiş ve delilleri toplamıştır. Bunları Halifeye sunup Ukbe'nin gerçek kimliğini ortaya koyar. Sonunda Ukbe'nin Kayser'in casusu olduğunu ispatlar. Abdulvahap serbest bırakılır. Ukbe para karşılığında Kayser'e verilir. Battal onu yolda tekrar ele geçirerek geri Malatya'ya getirir. Bir daha Kayser'e satılır, Battal geri kaırır. Kayser Ukba için tekrar diyet ödemek istemeyince Battal derisini yüzdürerek Malatya kalesinin Alacakapı adlı kapısına astırır. Savaşlarda ganimet malı almayan Battal fakir düsmüştür. Çocuklarının öğretmen parasını veremez. Malatya beyi Emir Ömer ise

servet içinde yüzmektedir. Karısı bu durumdan şikayetçi olur. “Senin kahramanlığın sayesinde ganimet kazanıyor, şimdi kendisinden bir şey istesen vermez”, der. Battal seyyit olduğunu, peygamber soyundan gelenlerin halktan bir şey istemeyeceğini söyler. Bunun üzerine Battal’la emirin kızını istemeye karar verirler. Emir Ömer karısının istegine uyarak kızın karşılığında yerine getirilmesi zor şartlar ileri sürer. Bu istekleri yerine getirmesi için Battal’ın Hindistan’a gitmesi gerekmektedir. Hindistan’a giden Battal Cazu Dev’i öldürür ve Emir Ömerin istegi olan Ak Fil’i çeşitli savaşlar sonunda elde eder. Hızır Peygamber kendisine devamlı yardımcı olmaktadır. Hindistan’da pek çok beyin ve halkın müslüman olmasına sebep olur. Çok fazla mal ve mücevherle geri döner. Ancak Malatya Kayser tarafından yakılmış, yıkılmış ve Emir Ömer’in kızı esir edilmistir. Hindistan’dan getirdiği mal ve mücevherlerle Malatya’yı yeniden imar ettirir. Kızı kurtararak onunla evlenir. Kısa zaman sonra kız, Ukbe’nin oğlu Velid tarafından kaçırılırken bir uçurumdan aşağı yuvarlanarak ölür. Velid kaçarak bir kiliseye sığınır. Battal Velid’i takip eder. Soguk bir kış gününde kiliseye alınmayan Battal, ölümden yine Hızır Peygamber’in yardımıyla kurtulur. Velid kaçır, Battal onu aramaya devam eder. Bu arada Battal Aden Banu isminde kahraman bir kızla tanışır. Bir bey oğlu olan Bedrun Sah kızı sevmektedir. Battal bunları evlendirir. Aden Banu Battal’a Kayser’in kızı Ketayun’dan bahseder. Üçü birlikte Ketayun’u almak için yola koyulurlar. Ancak bu işi basaramazlar. Battal yakalanır, Aden Banu ile Bedrun Sah kaçmak zorunda kalırlar. Battal Kayser’in orduları tarafından yaralanarak Çah-ı Cehennem’e (cehennem kuyusuna) atılır. Battal, atıldığı kuyudan bir yılanın kuyruguna sarılarak dışarı çıkar. Kayser’in adamları, Battal’ı kuyuya attıktan sonra büyük taşlar üzerine atarak ve böylece kesin öldüğüne kanaat getirmişlerdir. Kuyu civarında domuz otlatmakta olan bir çobanı öldürerek onun kılığına girer ve Ketayun katına varır. Ketayun Battal’ı ihbar ederek kuyuya attırdığına pisman olmuştur. Ketayun Müslüman olur ve Battal’la evlenir. Bu sırada Kayser ile Halife harp etmektedir. Battal hemen Malatya’ya gelir ve harbe katılır. Fırtınalı bir günde Battal’ın gösterdiği bir kerametle Müslümanlar savaşı kazanırlar. Battal Kayser’i öldürür ve esir Müslümanları kurtarır. Kayserlige Esatur geçer. Esatur güçle Battal’ı yenemeyeceğini bildiği için, onu öldürmek için Harus adlı bir cadıyı görevlendirir. İstanbul kusatması sırasında Harus’un çabaları bosa çıkar. Hızır Peygamberin sayesinde Battal ölümden kurtulur. Kendisi Harus’u öldürür. Karsısına çıkarılan baska bir cadıya da Battal aman vermez, onu öldürür. Esatur esir alınır ve yedi yıllık haraç karşılığında serbest bırakılır. Bir süre sonra Halife Mu’tasım ölür ve yerine oğlu Me’mun geçer. Battal maiyetiyle birlikte yeni halifeyi kutlamak için gittiginde, iki oğlu Besir ve Nezir ile birlikte Esatur’un oğlu Tekfur, Gözende Cadı’nın dul karısı tarafından Kafdağı’na kaçırılır. Battal’a mal edilen bu kaçırma olayı

üzerine Esatur anlasmayı bozar. Abdulvahab esir alınır, zindana atılır. Daha sonra Kayser'in kızı tarafından igfal edilerek dininden döndürülür. Battal, Bagdat'dan döndüğünde durumu öğrenip Abdulvahab'ı bulur. Esatur'un adamlarından Filkırat, Battal'ı gâfilce yakalattırır. Daha sonra Filkırat'la yalnız kalmayı basaran Battal, onun kılıgına girerek Kayser'in emri üzerine onu Battal yerine yaktırır. Kayser, oğlu Tekfur'un bulunması ve getirilmesi karşılığında Müslüman olmayı taahhüt eder. Battal Kafdağı'na gider. Burada devler ve cadılarla savaşı. Kafdağı'nın padisahı Hilal Cadı'dan Kayser'in oğlu Tekfur'u kurtarır. Kendi ogullarını ise Tamus peri Hilal'in serrinden korumak için kendi ülkesine götürmüştür. Battal Tamus Peri'nin yardımıyla kendi ogulları ile birlikte Kayser'in oğlunu İstanbul'a getirir. Esatur verdiği sözde durur ve müslüman olur. Esatur ölünce oğlu Tekfur basa geçer. Battal'ın oğlu Besir Tekfur'un veziri olur. Battal diğer oğlu Nezir ile birlikte Malatya'ya döner. slam diyarında Babek adlı sahte bir peygamber türer. Seytan sayesinde bazı sihirleri keramet gibi göstererek, çevresine kalabalık bir kitle toplar. Halife Me'mun'un ölümü üzerine oğlu Mu'tasım Halife olur. Battal Babek'le savaştı için Bagdat'a gider. Cenk ederler, fakat birbirlerine üstünlük sağlayamazlar. Mücadele uzun sürer, hatta Babek'in seytani davranışları karşısında Battal'ın aciz kaldığı dahi olur. Hızır yardımıyla kılıcı üzerine ismi Azam duasını yazarak Babek'in seytani özelliklerinin ortadan kalkmasını sağlar. Babek önce Çin'e oradan İstanbul'a oradan da tekrar Bagdat'a kaçar. Sonunda Battal'a yenilir. Bagdat'ta atese atılarak öldürülür. Battal Bagdat'ta iken bu defa da Rad Cadı, halifenin kızını kaçı. Battal Hızır Nebi ve Tamus Peri'nin yardımıyla Rad Cadı'yı öldürerek Safiye ile birlikte kırk esir kızı kurtarır. Battal bu arada Mekke ve Medine'ye uğrayarak hac farızasını yerine getirir. Artık

İslamlar açısından çevrede tehlike kalmamıştır. Battal Medine'ye yerleşir ve orada yedi yıl kalır. Kayser Kanatur, Battal'a itaat edeceğine dair verdiği sözde durmaz, ve Malatya üzerine asker yürütür. Sehri yakıp yıkarlar. Battal durumu isitince, Halifenin ordusuyla Kayser kuvvetleri üzerine yürür, kâfirleri kılıçtan geçirir. Kayser kaleye çekilir. Battal kaleyi kusatır. Kalenin duvarı dibinde uykusu gelir ve uyur. Kaleden onu gören Kayser'in kızı ona asık olur. Uzaktan Bizans ordusunun geldiğini gören Kayser'in kızı Battal'ı bundan haberdar etmek için bir mektup yazıp tasla birlikte ona atar. Uyandırmak için attığı tas onun ölümüne sebep olur. Battal'ın basını kesme bahanesiyle kale kapısını açtıran prenses Battal'ın öldüğünü görünce hançerini çıkarıp bağına saplar ve kelime-i şahadet getirerek canını Hakk'a teslim eder. O sırada çıkan büyük bir tufan bu iki vücudun kaybolmasına sebep olur.

gelelüm bu yaña kayşer la'îne
ne tedbîrler kılur bu işe yine

işitdi târiyün ruhbân hâlin ol
atup tâcın yolar hem şağalın ol

bu işden korku düşdi kayşer'e çok
diler seyyid'e mâllar vire çok

10 bu korkudan şehirden hiç çıkılmaz
zağire taşradan hiç şehre gelmez

buña bir çäre imdi biz idek dir
iki kal' a buña şimdi virek dir

yazup bir nâme ol baṭṭâl'a saldı
ki bir gün seyyid'e ol nâme geldi

dimiş virem iki kal' a saña ben
daği hem gelme bu rûm' dan yaña sen

hemân baṭṭâl bu söze râzı oldı
bu sözle hem o gâzi girü tırdı

15 iki şehriñ harâcını alurdu
alup islâmlara taḳsîm kılurdu

bu kışşamız daği burada qalsun
yazana okıyana rahmet olsun

bu kışşa seyyid'iñ mağribe gidüp ölü diriltdügidür

fâ i lâ tûn / fâ i lâ tûn / fâ i lûn

diñle ' ârif dünyâ bâki qalmadı
hiç murâdın kimse bunda bulmadı

bi- vefâdur kimseye yok hiç vefâ
bir şafâ ardınca vardur biş cefâ

4b ' âkil olan bunda zevki aramaz
arar amma anı bunda bulamaz

tedbîr ile azıgımız alalum
biz bakâda zevki yârın bulalum
diyüp allah söze anda girelüm
anıñ ile her murâda irelüm

vir şalāvât ol ḥabîbu'llaha sen
şerḥ idem bir kışşa daği saña ben

- 5 diñlegil baṭṭāl gāzi işini
niçe virür dīn yolına başını
- çünki bir gün gāzi baṭṭāl oturur
yārları bi'l-cümle yanında tırur
- içeriye iki yigit girdiler
görüp anlar haḳ selāmın virdiler
- oturuben ol yigitler ağladı
sünniler ciğerlerin hep tağladı
- didī baṭṭāl ḥālīñüz söyleñ baña
noldı size ḥālī şerḥ eyleñ baña
- 10 didiler biz bir qarındaş olunuz
şehrimüzden sizi arzu kııuruz
- daḫi hem iskenderiyye ilimüz
öksüz idük çok idi bil mālımız
- müslimānuz daḫi ḳur'ān okuruz
kimsemüz yok emriñe biz baḳaruz
- 'ammümüz hem vaşşımız bir er idi
çocuk idük mālımız dırer idi
- büyüyüp biz mālımız çün istedik
māl gerekdür şimdi bize biz dedük
- 15 çok bahāne eyleyüp māl virmez ol
kıl kerem sen biz olalum saña ḳul
- ağlaşuben söylediler bu sözi
pek göyüñdi baṭṭāl'ın buña özi
- bir biti anlara anda düzdı ol
nāme şehrin ḥākimine yazdı ol
- didī bunlar ḥaḳḳını sen dıresin
'ammusinden aluben hep viresin
- bunuñ için bir de bunda gelmeye
sen ḥazer kıl bunlara zulm olmaya
- 6a didī baṭṭāl herze sözler söyleme
böyle şoḫbet baña sen hiç eyleme
- ḥaḳ te'āla buyurur ki rüm'ı ben
idem islām rümde olan şümü ben

‘ākīl isen sen daḥi islāma gel
kūfri terk it sen daḥi imāna gel

sen cehennemden ḥalāş hem olasıñ
cennet içre bâkı devlet bulasıñ

- 5 didi ḳaytūr bunu varıñ öldürıñ
şerrini rûm’dan anı tiz ḳaldurıñ

bir hümām ulu vezīri var idi
şimdi öldürmeñ hele bunu didi

ḳayşer’iñ bu er büyük düşmāndur
hem daḥi islāmlarıñ bu ḥānidur

nāme yazup ḳayşer’e biz gönderek
diler ise bunu biz aña virek

oḒlını öldürdi ḳahrile anıñ
başına çok iş getürdi ḳayşer’iñ

- 10 daḥi hem çokdur bunıñ ‘ayyārları
anlar ‘ayyārlıḳda meşhūr her biri

tuyup anlar bu yaña labūd gelür
şübhe itme bir zarār saña ḳılur

böyle diyüp nāme yazup şaldılar
seyyid’i zindāna maḥbûs ḳıldılar

yatur iken gice ḳaytūr düş görür
pes ḳıyāmet düşde ol ḳopmış görür

baḳdı gelmiş bir yire hep enbiyā
hep veliler mü ’minīn hem evliyā

- 15 hep muḥammed’dan şefā’atler umar
muştafa’nıñ yüzlerinden nūr tamar

vardı ḳaytūr hem şefā’at diledi
var ḳuyudan oḒlını çıkar didi

şoñra benden sen şefā’at bulasıñ
müslimān ol ki şefā’at umasıñ

uyḳudan ol ḳaytūr uyanı gelür
cānını bir titreme anda alur

böyle bir düş hem daḥi manşūr görür
olup islām zindāna toḒrı yürür

- 6b bendlerin battāl'ın ol er çıkarur
diler 'özin yüzlerin yire urur
- pes evine manşūr'uñ anlar gider
ol rasūli gördiğin hep şerh ider
- hoş ola dir manşūr'a nevḥat kılur
emr-i ḥaḳ vardur yerine ol gelür
- hoş ta'āmlar ol getürdi yediler
varalum ḳaytūr'a şimdi didiler
- 5 ol sarāy-ı ḳaytūr'a tiz gitdiler
bir kemend tāmına anıñ atdılar
- ol kemendle tāmā anlar çıkdılar
yalañuz bir yirde ḳaytūr baḳdılar
- seyyid ol dem ilerüye yürüdi
daḫi ḳaytūr uyḳuda uyur idi
- açdı ḳaytūr gözlerin anı gördi
gel beni ḳurtar küfürden er didi
- çün işitdi seyid andan bu ḥaber
didi imdi sen olursın mu' teber
- 10 ḳaytūr oldem oldu anda müslimān
öpdü destin 'arḫa kıldı ol imān
- ikisi de şad-ı ḥurrem oldılar
şükri çok allah'a anlar kıldılar
- ol çağırdı begleri hep geldiler
hep ḳabūl islāmı cümle kıldılar
- oldı şehre muştafa'nıñ himmeti
oldı anlar hep muḥammed ümmeti
- yā ilāhi vir bize ol devleti
ol muḥammed bize ide himmeti
- 15 bu günāḥkār kātibe sen yā aḥmed
luṭfī kııl oldu günāḥı bî-'aded
- mālı mülki cümle anlar aldılar
sürüben şehri malatya'ya geldiler
- tuyup anlar cümle ḳarşu geldiler
ḳaytūr ile cümlesi görühdiler

döndi anlar cümle şehre geldiler
seyyid ile görüşüp şād oldılar

nāme yazup pādişāha bildürür
hep diyārı şādılıkla taldurur

7a

geldi nāme ol ḥalīfe okıdı
şād oluben nāme yazıñ tiz didi

geldi kâtib anda nāme yazdılar
bunlar içün dürlü ḥil' at düzdiler

gönderür şāh seyyid ile kaytūr'a
daḥi yazmış ḳal' a yapıñ bir yire

kaytūr'ı ḳoñ etbā' ıyla ḳal' aya
şehr-i islām bir dāne artuḳ ola

5

ḳalkdı islām hep fūrat'a geldiler
kenārında ḳal' a bünyād urdılar

kendü ḳavmi ile kaytūr ḳaldılar
bāḳisi yerlü yerine geldiler

bu ḥaberler ḳayşer'e bir gün gelür
'aḳlı gidüp cigeri pūr-ḥün olur

ḳorḳar hep ḡāziden
pes kesildi yoldan anlar yazıdan

yyüüb içüpḳalur
yıl be yıl baṭṭāl andan ḥarac alur

10

ḳışsa bitdiāḥi
fātiḥa okuñ yazana siz daḥi

raḥmet okuñ raḥmeti siz bulasız
cennet-i a' lāda bāḳi ḳalasız

bu ḳışsa

yād ideḳ biz ibtidā bāri ḥūdā
aña muḥtāc şāh u ḥān mīr ü gedā

ol muḥammed çün şalāvāt virelüm
şoñra andan naḳle şimdi girelüm

diñlegil baṭṭāl işin şerḥ eyleyem
göñlüñüzden ḡuşşañız tarḥ eyleyem